

SYLABUS

ZUR559 Metody a techniky výzkumu médií

Čas a místo: středa (sudé týdny) 10.00 – 13.30 v učebně AVC

Vyučující: Mgr. Renáta Sedláková, Ph.D.

e-mail: renata.sedlakova@upmedia.cz

Obsah a cíl: Cílem tohoto kurzu je seznámit studenty se základními metodologickými principy výzkumu mediální komunikace a s vybranými kvantitativními i kvalitativními výzkumnými technikami, používanými v tomto oboru (dotazníkové šetření, rozhovor, obsahová analýza, etnografické metody, focus groups, textuální analýza apod.). Po stručném úvodu do epistemologických základů mediálního výzkumu provede kurz studenty jednotlivými fázemi výzkumného procesu – od volby tématu přes výběr vzorku (včetně problému reprezentativity), operacionalizaci hypotéz, přípravy výzkumného nástroje, analýzu až po interpretaci dat a prezentaci výsledků; současně se bude věnovat také problémům a rizikům, s nimiž se výzkumníci nejčastěji setkávají. V průběhu kurzu budou studenti zpracovávat vlastní empirické šetření, které budou v rámci kurzu prezentovat a jeho finální podobu odevzdají na konci semestru. Kurz je zakončen písemným testem, který shrnuje obsah přednášek i základní myšlenky povinných textů.

Požadavky a bodování:

1. aktivní participace v hodinách
2. vypracování úkolů:
  - a. summary jedné publikované empirické studie (do 31.3. v délce do 500 slov)
  - b. vypracování vlastní výzkumné sondy kvalitativními výzkumnými technikami – její prezentace v hodině, odevzdání do 20. 6. 2010.
3. absolvování závěrečného testu

MOTTO: *“The best research is driven by theory, validates a theory, further explains a theory, challenges an existing theory, or aids in the creation of theory. Theoretically driven research is built on the results of previous researchers, and it provides a foundation for subsequent researchers. It is highly unlikely that any theory could be formulated, tested, and verified in one research study. Rather, theory is developed and tested over time. What we come to know as ‘the theory’ to explain some phenomenon is the result of many research studies and the efforts of many researchers.” (Keyton, 2001, pp. 8-9)*

Program kurzu:

1. téma: 24. 2.	Úvod do kurzu – struktura a požadavky. Vědecká metoda jako nástroj poznání; specifika a limity sociálních věd v porovnání s přírodními vědami; hlavní výzkumná paradigmata (pozitivismus, konstruktivismus/interpretativní přístupy, pragmatismus/kritický realismus), Odraz multiparadigmatičnosti sociálních věd ve výzkumu. Verifikovat nebo falzifikovat? Popper, Lakatos, Feyrabend
Povinná literatura	Deacon, D. et al. (1999): Researching Communications. A practical guide to methods in media and cultural analysis. London: Arnold. Kap. 1: Approaching research, str. 1-13. Hendl, J. (2005): Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace. Praha: Portál. Kap. 1 „Základy metodologie vědy“, str. 27-43. Disman, M. (1993): Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum. Kap. 1 „Jak se dělá věda“, str. 11-30.
Doporučená literatura	Fay, B. 2002: <i>Současná filozofie sociálních věd</i> . Praha: Slon. (Str. 237-260, ale raději celé) Weber, M. (1998): Metodologie, sociologie a politika. Praha: Oikumene. Kap. 1: „Objektivita sociálněvědného a sociálněpolitického poznání“, str. 7-63.

	<p>Jensen, K.B. (2002): The social origins and uses of media and communication research. In: Jensen, Klaus Bruhn (2002): A handbook of media and communication research :qualitative and quantitative methodologies. London: Routledge, str. 273-293.</p> <p>Creswell, John W. (2003): Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods and Approaches. Second Edition. London: SAGE. Kap. 1: A Framework for Design, str. 1-12.</p> <p>Babbie, E. (1979): The Practice of Social Research. Second Edition. Belmont: Wadsworth Publishing Company. Kap. 2: Social Scientific Inquiry, str. 33-54.</p> <p>Mills, Ch. W. 2003: „Intelektuální mistrovství.“ In: <i>Sociologická imaginace</i>. Praha: Slon.</p>
2. téma:	Logika sociálně-vědného výzkumu (deduktivní/induktivní přístup ke zkoumání sociální reality); účel výzkumu (explorativní, deskriptivní, explanační); základní výzkumné strategie – experiment, případová studie, výběrové šetření; přehled hlavních kvantitativních a kvalitativních výzkumných technik
Povinná literatura	<p>Hendl, J. (2005): Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace. Praha: Portál. Kap. 2 „Kvalitativní, kvantitativní a smíšený výzkum“, str. 45-63.</p> <p>Silverman, David (2005): Ako robíť kvalitatívny výzkum. Praktická príručka. Bratislava: Ikar. Kap. 1 „Čo je kvalitatívny výzkum?“, str. 13-25.</p>
Doporučená literatura	<p>Blaikie, Norman (2000): Designing social research :the logic of anticipation. Cambridge: Polity Press. Kap. 7 „Methods for Answering Research Questions“, str. 227-246.</p> <p>Creswell, John W. (2003): Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods and Approaches. Second Edition. London: SAGE. Kap. 9: Quantitative Methods, str.153-175.</p> <p>Disman, M. (1993): Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum. Kap. 6 „Jak se to vlastně dělá“, str. 120-138.</p> <p>Babbie, E. (1979): The Practice of Social Research. Second Edition. Belmont: Wadsworth Publishing Company. Kap. 2: Social Scientific Inquiry.</p>
	ÚKOL: vypracování summary vybrané empirické studie publikované některém z následujících odborných periodik: <i>European Journal of Communication; Media, Culture & Society; Journalism & Mass Communication Quarterly; Journalism Studies; Journal of Communication; Communication Research</i> (všechny jsou dostupné v knihovně FSS; elektronické verze dostupné přes stránky knihovny nebo přes http://online.sagepub.com). V rámci shrnutí (summary) zdůrazněte následující body: téma studie; cíl výzkumu, hlavní výzkumné otázky či hypotézy; teoretická východiska, kontext; použitá metoda výzkumu; hlavní výsledky/závěry studie. Délka: cca. 500 slov – odevzdání do 31. 3.
téma	Design empirického výzkumu I.: výzkumné téma, výzkumný problém a cíl výzkumu; kontext výzkumu a práce s literaturou; volba výzkumné strategie; výzkumné hypotézy vs. výzkumné otázky
Povinná literatura	<p>Davies, M.M. – Mosdell, N. (2006): Practical Research Methods for Media and Cultural Studies. Making People Count. Athens: University of Georgia Press. Kap. 2: What is your research question? Str. 17-32.</p> <p>Disman, M. (1993): Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum. Kap. 4 „Jak si nakreslit plán“, str. 73-90.</p>
Doporučená literatura	<p>Creswell, John W. (2003): Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods and Approaches. Second Edition. London: SAGE. Kap. 3: Designing Research, str.73 -118.</p> <p>Šanderová, J. 2005: <i>Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách</i>. Praha: Slon.</p> <p>Punch, Keith, F. 2008: <i>Úspěšný návrh výzkumu</i>. Praha: Portál.</p>
	ÚKOL: promýšlení tématu vlastní výzkumné sondy z oblastí výzkumu médií a jejich publika vedené kvalitativními technikami – v tříčlenných týmech
téma	Design empirického výzkumu II: operacionalizace: hledání indikátorů. Výběr vzorku a problematika reprezentativity v mediálním výzkumu; validita a reliabilita,
Povinná literatura	<p>Babbie, Earl R.: The practice of social research. Belmont : Wadsworth, c2001. Kap. 5 – Conceptualization, Operationalization, and Measurement, str. 118-139.</p> <p>Disman, M.: Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum, str. . 56-71, 91-118, 180-215, 349-353.</p> <p>Deacon, D. et al. (1999): Researching Communications. A practical guide to methods in media and cultural analysis. London: Arnold. Kap. 3: Selecting and Sampling, str. 40-61. + Kap. 5: Handling Numbers, str. 81-112.</p> <p>Disman, M. (1993): Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum., str</p>
Doporučená literatura	<p>Petrusek, M.: Teorie a metoda v moderní sociologii. Praha: Karolinum, str. 85-87; 87-88; 104-106.</p> <p>Vaus, D.A. de. (1990): Surveys in social research. London : Uwin Hyman, str. 47-53.</p> <p>Trepte, S.: Cultural proximity in TV entertainment: An eight-country study on the relationship of nationality and the evaluation of U.S. prime-time fiction. Communications. Volume 33, Issue 1, Pages 1–25, January 2008.</p>

téma	Survey: použitelnost techniky, omezení; konstrukce dotazníku, typy otázek, rizika zkreslení
Povinná literatura	Disman, M. (1998): Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum. Kap. 7 „Kulhavý poutník“, str. 139-177. Vaus, D.A. de. (1998): Surveys in social research. London : UCL press. Kap. 1 „The Nature of Surveys“, str. 3-10; Kap. 6, „Constructing Questionnaires“, str. 85-106.
Doporučená literatura	Bryman, Alan. (2001): Social research methods. Oxford : Oxford University Press. Kap. 7 „Asking Questions“, str. 142-156. Deacon, D. et al. (1999): Researching Communications. A practical guide to methods in media and cultural analysis. London: Arnold. Kap. 4: Asking Questions, str. 81-112. Davies, M.M. – Mosdell, N. (2006): Practical Research Methods for Media and Cultural Studies. Making People Count. Athens: University of Georgia Press. Kap. 6: Instrument Design: the Questionnaire, str. 78-98.
téma	Prezentace rozpracovaného vlastního výzkumu; vzájemné hodnocení a diskuse nad návrhy projektů – další práce na výzkumu na základě zpětné vazby z hodiny
téma	Kvalitativní výzkum I: Kvalitativní analýzy mediálního obsahu
	Gunter, Barrie (2000): Media Research Methods: Measuring Audiences, Reactions and Impact. Kap. 3: Overview of Media Research Methodologies: Media Output. Str. 82-92. Larsen, P.: Textual Analysis of Fictional Media Content. In: Jensen, Klaus B. and Jankowski, N.W. (eds.): A handbook of qualitative methodologies for mass communication research. London : Routledge, 1991, str. 121-134.
Doporučená literatura	Jensen, Klaus B.: Introduction: The Qualitative Turn. In: Jensen, Klaus B. and Jankowski, N.W. (eds.): A handbook of qualitative methodologies for mass communication research. London : Routledge, 1991, str. 1-11. McKee, Alan (2001): Textual Analysis: A Beginner's Guide. London: Sage. Kap.1: What is Textual Analysis?, str. 1-33. Jensen, K.B. (2002): Qualitative textual analysis and semiotics. In: Jensen, Klaus Bruhn (2002): A handbook of media and communication research :qualitative and quantitative methodologies. London: Routledge, str. 120-137. Jensen, Klaus B.: Humanistic Scholarship as Qualitative Science: Contributions to Mass Communication Research. In: Jensen, Klaus B. and Jankowski, N.W. (eds.): A handbook of qualitative methodologies for mass communication research. London : Routledge, 1991, str. 17-43.
téma	Kvalitativní výzkum II: Výzkum publika - focus groups, recepční analýza, etnografické metody výzkumu publika
Povinná literatura	Morley, D. and Silverstone, R.: Communication and context: ethnographic perspectives on the media audience. In: Jensen, Klaus B. and Jankowski, N.W. (eds.): A handbook of qualitative methodologies for mass communication research. London : Routledge, 1991, str. 149-162. Jensen, K.B. (2002): Media Reception: Qualitative Traditions. In: Jensen, Klaus Bruhn (2002): A handbook of media and communication research :qualitative and quantitative methodologies. London: Routledge, str. 156-170.
Doporučená literatura	Jankowski, N.W. and Wester, F.: The Qualitative Tradition in Social Science Inquiry: Contributions to Mass Communication Research. In: Jensen, Klaus B. and Jankowski, N.W. (eds.): A handbook of qualitative methodologies for mass communication research. London : Routledge, 1991, str. 44-74.
téma	Obsahová analýza: její historie a současnost v mediálním výzkumu; design, výběr výzkumného souboru pro OA; formy obsahu a typy jednotek v obsahové analýze
Povinná literatura	Neuendorf, Kimberly A. (2002): The content analysis guidebook. London: SAGE. Kap. 2 „Milestones in the history of the content analysis“, str. 27-40. Scherer, H. (2004) „Úvod do metody obsahové analýzy“, in Schulz, W. et al. Analýza obsahu mediálních sdělení. Praha: Nakladatelství Karolinum.
Doporučená literatura	Riffe, D. – Lacy, S. – Fico, F.G. (2005): Analyzing Media Messages. Using Quantitative Content Analysis in Research. Lawrence Erlbaum Associates Publishers: New Jersey. Kap. 1: Introduction, str. 4-9. Deacon, D. et al. (1999): Researching Communications. A practical guide to methods in media and cultural analysis. London: Arnold. Kap. 6: Counting Content, str. 113-141.
téma:	Mediální prezentace výzkumů veřejného mínění, základy deskriptivní a inferenční statistiky, Tabulka v odborném textu.
Povinná literatura	20 Questions a Journalist Should Ask About Poll Results on-line

	<p>http://www.ncpp.org/?q=node/4 v čj jako příloha v knize Krejčí, J. 2004: Kvalita výzkumů volebních preferencí. Sociologický ústav AV ČR.</p> <p>+ přineste si nějaký článek, který prezentuje zjištění výzkumného šetření - výzkum předvolebních preferencí, výzkum veřejného mínění apod.</p> <p>Hendl, J. (2006): Přehled statistických metod zpracování dat :analýza a metaanalýza dat. Praha: Portál. Kap. 2 „Základy statistiky“, str. 37-46 str. 50-63.</p>
Doporučená literatura	<p>Gunter, B. (2002): The Quantitative Research Process. In: Jensen, Klaus Bruhn (2002): A handbook of media and communication research :qualitative and quantitative methodologies. London: Routledge. Str. 209-214</p> <p>Riffe, D. – Lacy, S. – Fico, F.G. (2005): Analyzing Media Messages. Using Quantitative Content Analysis in Research. Lawrence Erlbaum Associates Publishers: New Jersey. Kap. 7: Validity. Str. 156-172.</p>
téma	Analýza dat. Závěrečná zpráva. Prezentace zjištění.
Povinná literatura	Šanderová, J. 2005: Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách. Praha: Slon.
Doporučená literatura	Fay, B. 2002: Současná filozofie sociálních věd . Praha: Slon.
	<i>Odevzdání závěrečných zpráv z výzkumu – do 20.6.2010</i>